

Tale ved overrækkelsen af Bent Melchior Prisen 2025 til Jacob Holdt

v/ Sarah Smed

Kære alle sammen

Tak for ordet og tak for den umådeligt store ære, som det er at få lov til at motivere uddelingen af dette års Bent Melchior Pris.

Prisen gives i år til et menneske, der som en evigt nysgerrig og meget modig opdagelsesrejsende har udforsket ukendte territorier i menneskehedens både lyse og mørke kapitler i en stræben efter at synliggøre det svære og ubekvemme, som alt for mange ellers lukker øjnene for.

Et menneske, der som frontløber i gennem snart en hel menneskealder, har været en kolossal inspiration for mange – og i høj grad også mig selv.

Den smukke og helt særlige Bent Melchior-pris gives i år til et menneske, der ikke blot *taler* om betydningen af at bygge broer mellem mennesker.

Den gives til et menneske, der har dedikeret sit virke til at være brobygger.

Og et menneske der har stillet sig ud midt på mange broer – også og måske især når de ikke var alt andet sikre. Men som Bent Melchior sagde: "Hvis du vil bygge broer, må du turde træde ud på dem – også når det gynger."

Årets prismodtager er et menneske, som gennem et langt liv, og med hvad der virker som en imponerende rolig puls, et medmenneskeligt nærvær, en forbilledlig handlekraft og utrættelig fortællelyst, har mindet os alle om, at møder mellem mennesker baseret på tillid og åbenhed kan forandre.

At samtaler ikke bør være en kamp om holdninger med tabere og vindere, men bør ses som en ord- og billedrig bevægelse – en form for holdningsmæssig "kontaktsport", der berører, men ikke skader.

Og at venlighed, medmenneskelig respekt og imødekommenhed må betragtes som dialogens "superlim", der gør brobyggeriet så stabilt, at andre også tør bevæge sig ud på broen.

Årets prismodtager begyndte sit virke i 1970'ernes USA.

Uden penge på lommen men med et kamera, en ja-hat og en umættelig eventyrlyst gik han på opdagelse. Tomlede fra by til by. Fra historie til historie. Fra skæbne til skæbne.

Ikke som en fortravlet forbipasserende dokumentarist eller en tilskuer på sikker afstand, men som medmenneske – der gik og kom helt tæt på.

Årets prismodtager opsøgte mennesker, der levede de sværeste og mest komplicerede liv. Mennesker, som er mere vant til afstand og fordømmelse end empati og et blik fra venlige øjne, som årets prismodtager også er begunstiget med.

Han mødte både de mennesker, som samfundet lukkede øjnene for. Og han mødte de mennesker, hvis øjne var lukkede.

Han så dem, og han turde også blive deres ven. Han boede hos dem, spiste med dem, blev en del af deres liv – blev del af dem og de blev del af ham.

Når man ser på prismodtagerens livsværk, kan jeg ikke undgå at tænke på K.E. Løgstrups ord om den etiske fordring – tanken om, at vi aldrig har med et andet menneske at gøre, uden at vi holder noget af dets liv i vores hånd.

Det ansvar har prismodtageren i den grad taget på sig. Ikke som teori, men i praksis – både gennem sit eget liv og gennem sin formidling af historierne, billederne og sin viden til andre.

Prismodtageren har selv sagt, at han aldrig kunne nøjes med blot at fotografere lidelsen. Han følte også et ansvar for at dele og formidle dens betydning.

Og hermed skaber prismodtageren resonans.

Resonans opstår, når et menneskes historie eller et billede begynder at klinge i os – og vi mærker og forholder os til den.

I prismodtagerens fotografier og fortællinger møder vi liv, håb og lidelse, og vi kan ikke lade være med at blive berørt.

Og resonans er ikke blot at se; det er at mødes, at lade sig forandre og at mærke, at verden rører os tilbage. Dér, hans arbejde bliver mere end billeder – det bliver en forbindelse – en bro, mellem mennesker – på tværs af tid og sted.

Det er også dét, Løgstrup taler om: At menneskelighed ikke handler om afstand, men om nærvær og samspil. For prismodtageren har utrætteligt delt billeder af og forstemmende fortællinger fra de mennesker, han har mødt – og han har vist os, at den andens sårbarhed kalder på vores ansvar.

Den etiske balanceakt er ikke let. For peger man fingre, bliver det etiske fundament skrøbeligt.

Men hvis man rækker hånden ud, som prismodtageren gør, bliver det muligt at holde balancen – og at møde verden med både ansvar og nærvær.

Den mand, som Brobyggerne hædrer i år, har således med sit kamera, sin nysgerrighed, sin troværdighed og sin ukuelige tillid til andre, vist, at der altid findes en vej, hvis man begynder med at se det andet menneske. Altså sådan virkelig se det. Og hvis man rækker ud.

Når man bestræber sig på ikke at være for forudindtaget eller lade fordomme styre ens fokus – om det så er gennem en kameralinse eller gennem sine ord.

Hanne Reintoft har sagt, at hvis man for alvor skal forstå det andet menneske, som kæmper med egne eller andres svigt, mod uretfærdighed, fordømmelse og udstødelse, skal man først og fremmest lytte!

Jeg vil i al ydmyghed tilføje, at man også skal se det. Man skal turde se mennesket og alt det ubekvemme og svære i øjnene – og man skal se det med kærlighed og omsorg.

Begge dele kan og gør årets prismodtager.

Årets prismodtager har dokumenteret menneskelig afmagt, svigt og uretfærdighed i årtier. Og derfor kunne man jo nemt forestille sig og forstå, hvis dette arbejde var blevet

til en byrde – til et åg på skuldrene, til en alvorlig grundstemning og til, at paraderne er oppe.

Men nej – når man møder ham, møder man et imødekommende, nærværende, afvæbnende og humoristisk menneske.

Årets prismodtager har været med i Brobyggerne hele vejen og han satte i overført betydning kaffen over, da ideen til Dialogkaffe blev brygget. For det var ham, der opfordrede Özlem til at møde de mennesker, der sendte had og vrede i hendes retning.

Kære prismodtager

Du har bygget solide broer mellem os og dem

mellem holdninger og indsigt,

mellem had og håb,

mellem mindreværd og selvværd

mellem fordømmelse og forståelse

og du har gjort det med dit kamera og dine ord som byggesten,
og din tillid og medmenneskelighed som cement.

Kære alle –

det er mig en meget stor ære og en personlig glæde at fortælle,
at årets modtager af **Bent Melchior Prisen 2025** selvfølgelig er "the one and only":

Jacob Holdt.